

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอทุกคนที่สังกัด สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ซึ่งปฏิบัติงานในภาคปลาย
ปีการศึกษา 2529 ในการวิจัยใช้ประชากรทั้งหมดรวม จำนวน 305 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ
การศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา รวมทั้ง
ปัญหาและอุปสรรคที่ศึกษานิเทศก์อำเภอได้พบในระดับอำเภอ ประกอบด้วยแบบตรวจสอบ
รายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยส่ง
แบบสอบถามจำนวน 305 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 290 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 95.08

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยค่านวนค่าร้อยละ และเรียงลำดับความดี

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในระดับอำเภอ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

4.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ วิเคราะห์โดยรวบรวมปัญหาแล้วเรียงตามลำดับความดี และคิดเป็นร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งหมด และเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-45 ปี อายุราชการระหว่าง 10-25 ปี เคยเป็นครูปฏิบัติการสอนมาแล้วทุกคน จำนวนปีของการปฏิบัติการสอนของประชากรทั้งหมดโดยเฉลี่ย 18.40 ปี ส่วนมากไม่เคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนมาก่อน ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาแล้วระหว่าง 1-2 ปี ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา

2. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา เขตการศึกษา

2.1 กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการบริหารงานนิเทศการศึกษา นั้นปรากฏว่าการเสนอขอผลเป็นกลุ่มมีมากที่สุด รองลงมาคือ การประชุมกลุ่มย่อย และการเขียนเขียนส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การเสนอเป็นรูปเอกสารแผนพับ

2.2. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการวิจัยนั้นปรากฏว่า การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มมีมากที่สุด รองลงมาคือ การบรรยายและการอภิปราย ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดทำเป็นเอกสารแจกจ่ายและการจัดทำ เป็นเอกสารแผนพับ

2.3. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงาน การวางแผนการนิเทศศึกษานั้นปรากฏว่า การระดมสมองมีมากที่สุด รองลงมาคือ การบรรยายและการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การแจ้งที่ประชุมผู้บริหาร โรงเรียนและการจัดทำ เอกสารให้โรงเรียน

2.4. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการพัฒนาบุคลากร นั้นปรากฏว่า การประชุมกลุ่มย่อยมีมากที่สุด รองลงมาคือ การบรรยายและการ เยี่ยมเยือน ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้า

2.5. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการพัฒนาหลักสูตร นั้นปรากฏว่า การประชุมกลุ่มย่อยมีมากที่สุด รองลงมาคือ การบรรยายและการระดมสมอง ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การปฏิบัติงานทดสอบและประเมินผล

2.6. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการจัดการ เรียนการสอน นั้นปรากฏว่า การประชุมกลุ่มย่อยมีมากที่สุด รองลงมาคือ การ เยี่ยมเยือน และการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ทางเอกสาร

2.7. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์นั้นปรากฏว่า การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มมีมากที่สุด รองลงมาคือ การ เยี่ยมเยือน และการประชุมกลุ่มย่อย ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การแจกเอกสาร การปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์วิชาการเคลื่อนที่ และการบริการทาง เอกสาร

2.8. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการเผยแพร่วิชาการ และนวัตกรรมนั้นปรากฏว่า การจัดนิเทศการมีมากที่สุด รองลงมาคือการประชุมกลุ่มย่อย และการบรรยาย ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดทำเป็นเอกสาร การบริการข่าวสาร การจัดศูนย์บริการข่าวสารทางวิชาการ การปีละประกาศ และการเสนอผลงานไปยังหน่วยงานอื่น

2.9. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการบริการพิเศษอื่น ๆ นั้นปรากฏว่า การเยี่ยมเยียนมีมากที่สุด รองลงมาคือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม และการสัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การออกแบบสอบถาม การจัดทำเป็นเอกสาร การนำเสนอเป็นเอกสาร การแนะนำเป็นหนังสือราชการ และการบริการเอกสารการนิเทศ

2.10. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นปรากฏว่า การเยี่ยมเยียนมีมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดนิเทศการและการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์ และศึกษาคำนวณ

2.11. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการประเมินผล นั้นปรากฏว่า การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มมีมากที่สุด รองลงมาคือ การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ และการประชุมกลุ่มย่อย ส่วนกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติน้อยที่สุดได้แก่ การใช้แบบประเมินผลเพื่อทดสอบ การใช้แบบสอบถาม การรายงานผลการประเมินให้โรงเรียนทราบ การใช้ขอทดสอบถาม การจัดทำสถิติเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การจัดทำข้อสอบปีละ 3 ครั้ง และการใช้แบบทดสอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
 อำเภอในทุกงานคือ ในงานการบริหารงานนิเทศการศึกษา งานการวิจัย งานการวางแผนการ
 นิเทศการศึกษา งานพัฒนาบุคลากร งานพัฒนาหลักสูตร งานการจัดการเรียนการสอน
 งานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ งานการเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรม
 งานการบริการพิเศษอื่น ๆ งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานการประเมินผลนั้น
 มีปัญหาอยู่ 6 ด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.1. ด้านบุคลากรคือ ศึกษานิเทศก์มีน้อยและไม่เพียงพอ บุคลากรไม่มีความรู้
 ความเข้าใจ และความสามารถที่แท้จริงในการปฏิบัติงาน ศึกษานิเทศก์ไม่มีความกระตือรือร้น
 หรือไม่ทำงานต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ

3.2. ด้านงบประมาณคือ งบประมาณมีน้อยเกินไปหรือมีจำกัด จึงไม่เพียงพอ
 ต่อการดำเนินงาน

3.3. ด้านเวลา คือ เวลามีน้อย หรือมีจำกัด จึงไม่เพียงพอในการดำเนินงาน
 ในด้านนี้

3.4. ด้านขวัญและสวัสดิการ คือ ขวัญและสวัสดิการของศึกษานิเทศก์ไม่ดี

3.5. ด้านวัสดุอุปกรณ์ คือ ขาดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการ
 ปฏิบัติงาน หรือมีแต่วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพต่ำ

3.6. ด้านอื่น ๆ คือ ปฏิบัติงานตามนโยบายของผู้บริหารมากกว่าปฏิบัติงาน
 ตามหน้าที่ศึกษานิเทศก์ เครื่องมือในการประเมินผลต่างๆ ยังไม่ดีพอ และไม่สนับสนุนส่งเสริม
 ให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานศึกษาค้นคว้าและวิจัยอย่างจริงจัง

ศูนย์วิทยพัชกร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ตั้งสมมุติฐาน แต่มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ และปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ โดยมุ่งจะตอบคำถามสำคัญ ๆ คือ.-

1. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอมีการจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษามีอะไรบ้าง

1. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่จัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา มีการจัดหรือปฏิบัติดังนี้.-

- 1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการบริหารงานนิเทศการศึกษาคือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การประชุมกลุ่มย่อย การเยี่ยมเยือน การวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้า การสำรวจ และการเสนอเป็นรูปเอกสารแผ่นพับ จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการบริหารงานนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ การบริหารงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่มีขอบเขตกว้างขวางก็ได้ กล่าวคือ มีงานการรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนในอำเภอ/กิ่งอำเภอ รายงาน สปอ. เป็นประจำ ทุกเดือนเพื่อ สปอ./สปก. จะได้นำเสนอรายงาน สปจ. ต่อไป มีงานติดตามผลการปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการและงานโครงการต่าง ๆ อีกด้วย มีงานเสนอแนะการจัดตั้งงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของอำเภอ/กิ่งอำเภอ และนอกจากนี้ยังมีงานศึกษาเพื่อเสนอแนะการจัดตั้ง บริหาร รวม หรือ เลิกกลุ่มโรงเรียนภายในอำเภอ/กิ่งอำเภอ ฯลฯ เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มจัดหรือปฏิบัติมากที่สุด อาจจะเป็นเนื่องมาจากการบริหารงานนิเทศการศึกษา จำเป็นจะต้อง

อาศัยข้อมูลเป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาพิจารณา หาเหตุผลโดยวิธีการต่าง ๆ ตาม ขบวนการนิเทศการศึกษา อาจจะศึกษาข้อมูล นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนความรู้ความ- เข้าใจกัน หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก่อนที่จะ คำเนินการในขั้นต่อไป ดัง สังก อุทรานันท์ กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการให้ข้อมูลเป็น กลุ่มนี้มีจุดเน้นอยู่ที่การให้ข้อมูล แนวความคิด หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (สังค อุทรานันท์ 2529 : 62) ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ นั้น จักหรือปฏิบัติ รองลงมา หรือลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ ดังนั้นกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์จักหรือ ปฏิบัติในงานการบริหารงานนิเทศการศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ต่างก็เป็น กิจกรรมที่จักหรือปฏิบัติในการทำงานนิเทศการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรให้ความสำคัญ เพื่อจักหรือปฏิบัติให้กระบวนการจัดการ ศึกษาของ สปอ./สปก. เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายและนโยบายของการประณ- ศึกษา ในระดับอำเภอต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีการจักหรือ ปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้คือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การ บรรยาย การอภิปราย การจัดทำเอกสารแจ้งไป และการจัดทำเอกสารแผนผัง จะ เห็น ได้ว่า มีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จักหรือปฏิบัติในงานวิจัย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงาน- วิจัยของศึกษานิเทศก์อำเภอนี้มีลักษณะเป็นการส่งเสริม สนับสนุนหรือนำผลงานไป เผยแพร่ก็ได้ กล่าวคือ มีการนำผลงานวิจัยทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการ- จัดการเรียนการสอนมาเผยแพร่ให้ครู มีการวิจัยผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษา และมีการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและนำผล การวิจัยไปใช้ในโรงเรียนอีกด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม และกิจกรรมการบรรยาย จักหรือปฏิบัติมากที่สุด อาจจะเป็นเนื่องจากกิจกรรมทั้งสอง อย่างมีความสัมพันธ์กันในงานวิจัยเป็นอย่างดี เพราะงานวิจัยเกี่ยวข้องกับข้อมูลจำนวน- มาก กล่าวคือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบข้อมูล การสรุป ผลข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือทำการเผยแพร่ต่อไป ดังนั้น การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มทุกขั้นตอนจึงต้องอาศัยการบรรยายประกอบด้วยจึงจะทำให้การ สื่อสารเพื่อทำงานวิจัยได้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทาง

การศึกษา ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้บริหารการศึกษาอีกด้วยทั้ง ชุม สีสฐ กล่าวว่าการวิจัยช่วยในการวางแผนงานนิเทศการศึกษา ช่วยให้ศึกษานิเทศก์เข้า นิเทศโรงเรียนได้ด้วยความมั่นใจ การวิจัยเป็นเครื่องกระตุ้นความเจริญงอกงามของครู ช่วยในการประเมินผลงานนิเทศ และการวิจัยใช้เป็นหลักฐานเสนอแนะแนวความคิดเห็น และหลักการปฏิบัติต่อผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้เป็นผลดีต่อการจัด การศึกษา (ชุม สีสฐ 2523 : 73-74) ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ นั้น จัดหรือปฏิบัติรอง ลงมาหรือลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการวางแผนการนิเทศการศึกษาคงนี้คือ การระดม- สมอง การบรรยาย การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การจัดนิทรรศการ การสาธิต การศึกษาปัญหาที่พบจากการไปนิเทศการศึกษา การแจ้งที่ประชุมครูใหญ่ และการจัดทำ เอกสารให้โรงเรียน จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการ วางแผนการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการวางแผนการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอนั้น เกี่ยวข้องกับการศึกษาข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคเพื่อวางแผน การนิเทศการศึกษา การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการจัดทำโครงการนิเทศ การศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน การวาง แผนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ นอกจากนี้ยัง เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เช่น แผนระยะยาว แผนระยะสั้น และแผนประจำปี ฯลฯ เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมการ ระดมสมอง การบรรยาย และการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม จัดหรือปฏิบัติมากที่สุด โดยเฉพาอย่างยิ่งกิจกรรมการระดมสมองนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช ที่พบว่า มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนดังนี้ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ การประชุมปฏิบัติการ ฯลฯ (นิวัตร นาคะเวช 2528 : ๑) ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากกิจกรรมการระดมสมอง เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติได้เหมาะสมกับงานการวางแผนการนิเทศการศึกษาของ ศึกษานิเทศก์อำเภอ เพราะการวางแผนงานเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร เมื่อไร ด้วยวิธีการอย่างไร และจะให้ใครทำ การวางแผนงานจึงเป็นการกำหนด ล่วงหน้า ในการที่จะใช้กำลังคนหรือกำลังทรัพย์ที่มีอยู่ (หรือคาดว่าจะมี) โดยพิจารณา

ถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กฎหมาย ระเบียบ จารีต ประเพณี เป็นแนวทางในการดำเนินงาน (พนัส หันนาคินทร์ 2513 : 10) ส่วน กิจกรรมอื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมดนั้นจัดหรือปฏิบัติของลงมาหรือลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการพัฒนาบุคลากร ดังนี้คือ การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การเยี่ยมเยือน การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การอภิปราย การวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้า จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการพัฒนาบุคลากรหรือศึกษาในเทศก์อำเภอนั้น มีลักษณะส่งเสริม เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะ และวิทยาการใหม่ ๆ ก็ได้ กล่าวคือ มีการส่งเสริมให้ครูแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหา และการดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ มีการส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อความเข้าใจ และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครูตามความต้องการของกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน และนอกจากนี้ยังมีการให้ความรู้ทักษะ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอีกด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรม การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การเยี่ยมเยือน และการอภิปราย จัดหรือปฏิบัติมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการอภิปรายนั้น ตรงกับผลการวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช ซึ่งพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างก็เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ การอภิปราย การให้ครูเสนอข่าวสาร และบทความ ฯลฯ (นิวัตร นาคะเวช 2528 : 152) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า กิจกรรมการอภิปราย การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การเยี่ยมเยือน และ กิจกรรมอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติได้เหมาะสมกับงานการพัฒนาบุคลากรของศึกษาในเทศก์อำเภอ เพราะการพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นเบื้องต้นที่จะต้องพัฒนาหรือปรับปรุงความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะและทัศนคติ ของบุคลากรในหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น โดยทำให้บุคลากรเหล่านั้นเข้าใจในหลักสูตร วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย แผนงาน โครงการอย่างมีระบบระเบียบถูกต้อง ครบถ้วนเสียก่อน ซึ่งจะต้องอาศัยการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าว ข้างต้นนั้นด้วย ดัง นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ได้กล่าวว่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นหัวใจหรือ

งานหลักที่จะจัดให้มีขึ้นในการนิเทศการศึกษางานนิเทศจะสำเร็จได้ก็ด้วยการจัดกิจกรรมในการนิเทศให้เป็นระเบียบถูกต้องตามโปรแกรม (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2521 : 4)

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้คือ การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การระดมสมอง การอภิปราย การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ การจัดนิทรรศการ และการทดสอบและประเมินผล จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการพัฒนาหลักสูตรของศึกษาในเทศก์อำเภอนั้น เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับหลักสูตร การส่งเสริมให้ครูจัดทำจุดประสงค์ของการเรียนรู้แต่ละรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ หรือจัดทำแผนการสอน การส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเพิ่มเติม และการส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร่วมกันประเมินผลหลักสูตร เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมการประชุมกลุ่มย่อย เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะต้องการมุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด ทำให้การประชุมเป็นบรรยากาศที่ดี การดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยอาจจะดำเนินในลักษณะของการมอบงานให้แก่แต่ละกลุ่มแตกต่างกันก็ได้ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการประชุมกลุ่มย่อยจะเป็นแบบอิสระและการแสดงความคิดเห็นก็สามารถทำได้อย่างเต็มที่ บรรยากาศเข้มไปด้วยความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยอมรับทั้งความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (สังค อุทรานันท์ 2529 : 68-69) ดังนั้นจึงทำให้ศึกษาในเทศก์อำเภอจัดหรือปฏิบัติมากที่สุดในงานการพัฒนาหลักสูตร

1.6 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้คือ การประชุมกลุ่มย่อย การเยี่ยมเยือน การเสนอขัญมูลเป็นต้น การบรรยาย การระดมสมอง การวิเคราะห์และคิดคำนวณ การจัดนิทรรศการ และการเผยแพร่ทางเอกสาร จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการจัดการเรียนการสอนของศึกษาในเทศก์อำเภอนั้น มีลักษณะสนับสนุนให้ครูไปดูการสอนของผู้เชี่ยวชาญตรงตามความต้องการหรือระดับชั้นที่ทำการสอนอยู่ มีการแนะนำวิธีสอน อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมและใหม่ มีการวางแผนการสอนร่วมกันของคณะครู และช่วยเหลือการนิเทศการสอนแก่ครู มีการสนับสนุนการจัดตั้งครูให้เป็น

กรรมการเพื่อแก้ปัญหาค่านิเทศการของกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนส่งเสริมให้ครูภายในโรงเรียนเยี่ยมห้องเรียนที่จัด และทำการสอนไต่ถาม และการจัดประชุมครูในกลุ่มโรงเรียนตามกลุ่มประสบการณ์มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นที่น่าสังเกตว่า การประชุมกลุ่มย่อย และการเยี่ยมเยือน เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเยี่ยมเยือน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งจะไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง ใช้นักเรียนขนาดเล็กหรือรายบุคคล จะต้องมีความสังเกตพฤติกรรมการทำงานควบคู่ไปด้วย ควรเยี่ยมบุคคลที่มีความสามารถเป็นตัวอย่างได้ และจำเป็นต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี ในการจัดกิจกรรมจึงจะบังเกิดผลประโยชน์สูงสุด (สงัด อุทรานันท์ 2529 : 69-70) แต่ถ้ามุ่งเน้นการไปเยี่ยมเยือนชั้นเรียน จะต้องบอกจุดมุ่งหมายของการไปสังเกตการสอน และหลังจากนั้นต้องมีการอภิปราย เพื่อปรับปรุงการสอนทั้งของผู้สังเกตและครูผู้สอน การเยี่ยมเยือนชั้นเรียนเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ครูที่มีจุดอ่อนและต้องการความช่วยเหลือไปครูที่มีทักษะตรงกับตน ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูด้วยกัน (เรวดี ปัญจะโรทัย 2529 : 62-63) ฉะนั้นการเยี่ยมเยือนจึงเป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติได้เหมาะสมอย่างยิ่งกับงานค่านิเทศการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมาแล้ว

1.7 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุอุปกรณ์ดังนี้คือการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การเยี่ยมเยือน การประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ การบริการทางเอกสาร และการปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์วิชาการเคลื่อนที่ จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ของศึกษาในเทศก์อำเภอนั้นมีลักษณะการส่งเสริมให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นเองโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น มีการจัดให้มีการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในค่านิเทศการเรียนการสอนแก่ครู มีการสำรวจความต้องการในการใช้อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนของครู มีการจัดห้องสมุดของโรงเรียนให้สนองความต้องการของครูและนักเรียน มีการจัดให้มีป้ายนิเทศเพื่อจุดมุ่งหมายทางงานนิเทศการศึกษา และมีการ

เสนอแนะแหล่งค้นคว้าทางวิชาการและจัดหาเอกสารให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่า การสาธิต การบริการทางเอกสาร และการปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์ วิชาการเคลื่อนที่เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะจะทำให้ครู ใค้เลือกและรู้จักวิธีใช้โสตทัศนูปกรณ์ ทั้งที่ นิวัตร นาคะเวช กล่าวว่า กิจกรรม เหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้บริหารและครูตัดสินใจที่จะเลือกและนำโสตทัศนูปกรณ์ไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของนักเรียนต่อไป (นิวัตร นาคะเวช 2528 : 155) ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์วิชาการเคลื่อนที่นั้น เป็น กิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์อำเภอได้ระบุนำ (กิจกรรมอื่น ๆ ไปรกระบุ) ซึ่งถือว่าเป็นการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการบริการทางวิชาการที่ควรจัดหรือปฏิบัติ ซึ่งมี หลายอย่าง อาทิ การสอนซ่อมเสริม การสอนแก้กึ่ง การแนะแนว ห้องสมุด โรงเรียน โสตทัศนูปกรณ์ ฯลฯ (โกร ไทยกลา 2524 : 29-30) ทั้งนี้เพื่อเป็นการ ช่วยส่งเสริมให้เด็กและทางโรงเรียนได้รับความสะดวกสบายในการจัดการศึกษาเล่าเรียน ให้ดียิ่งขึ้น

1.8 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรมดังนี้คือ การจัด นิทรรศการ การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การเสนอขอมูลเป็นกลุ่ม การอภิปราย การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ การจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ หรือจัดทำเป็นศูนย์เอกสาร และการเสนอผลงานไปยังหน่วยงานอื่น จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือ ปฏิบัติในงานการเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการเผยแพร่ วิชาการและนวัตกรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอนั้น เกี่ยวข้องกับ การแจ้งข่าวสารและ ให้ความรู้ทางวิชาการ การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นทางวิชาการ ระหว่างครูด้วยกัน การร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์จัดแสดงผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ ความรู้ทางวิชาการ ร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น จัดแสดงผลงานทางวิชาการ และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ เป็นที่น่าสังเกตว่า การจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ หรือจัดทำเป็นศูนย์เอกสารและการเสนอผลงานไปยังหน่วยงานอื่น เป็นกิจกรรมที่จัด หรือปฏิบัติได้ผลมากในงานการเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ วิธีนี้เป็นทำให้ความรู้กับครูหรือสถานศึกษาได้ง่าย โดยสำนักงานอาจจะผลิตเอกสาร

ขึ้นมาเอง หรือรวบรวมข้อเขียนจากที่อื่นมาจัดทำเป็นศูนย์เอกสารของสำนักงานเองก็ได้ เพื่อใช้เป็นสถานที่ให้บริการความรู้กับครูซึ่งจะเป็นการประหยัดเวลาไม่ต้องไปชี้แจงด้วยตนเอง ทั้งที่ ประกาศ แสงเพชร กล่าวว่า การใช้เอกสารเผยแพร่ให้ครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีหลายประเภท อาจจะเป็นขององค์การต่าง ๆ ของสมาคม ของหน่วยงานรัฐบาล และของหน่วยงานพิเศษพิเศษขึ้นมา คุณค่าของเอกสารนี้มีประโยชน์มาก เพราะจะช่วยลดงานด้านอื่น ๆ เช่น การประชุมหรือแนะนำเป็นรายบุคคล อาจจะใช้เอกสารแทน อาจจะใช้เอกสารที่ครูผลิตหรือมีส่วนในการผลิตมาใช้ก็จะยิ่งได้ประโยชน์มาก (ประกาศ แสงเพชร 2521 : 222-230) ส่วนการเสนอผลงานไปยังหน่วยงานอื่นนั้น นับว่าเป็นวิธีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการทางการประถมศึกษาให้เจริญก้าวหน้าต่อไปอีกด้วย

1.9 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา ในงานการบริการพิเศษอื่น ๆ ทั้งนี้คือ การเยี่ยมเยือน การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การบรรยาย การสัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง การใช้แบบ-สอบถาม การแนะนำเป็นหนังสือราชการและการบริการเอกสารการนิเทศการศึกษา จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการบริการพิเศษอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะงานการบริการพิเศษอื่น ๆ ของศึกษานิเทศก์อำเภอนั้น มีลักษณะดังนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ได้ช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว การจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อให้ครูนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครูประจำการได้ศึกษาต่อหรือศึกษาเพิ่มเติมในระดับต่าง ๆ และนอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ยังส่งเสริมให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้ช่วย เป็นที่น่าสังเกตว่า การแนะนำเป็นหนังสือราชการ และการบริการเอกสารการนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติได้ผลดีมากในงานการบริการพิเศษอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะการแนะนำเป็นหนังสือราชการ และการบริการเอกสารการนิเทศการศึกษานั้น เป็นบริการสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบติดตามผลได้ตรงตามเป้าหมาย หรือนโยบายอีกด้วย

1.10 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้คือ การเยี่ยมเยือน การจัดนิทรรศการ และการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลาย - กิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานความสัมพันธ์กับชุมชนของศึกษาในเทศก์อำเภอนั้น เกี่ยวข้องกับการจัดหาแหล่งวิทยาการในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ส่งเสริมการเผยแพร่และแสดงผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ การส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับประถมศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในลักษณะของกิจกรรมที่เน้นค่านิยม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อชุมชน เป็นที่น่าสังเกตว่าการเยี่ยมเยือนและการจัดนิทรรศการ เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานความสัมพันธ์กับชุมชนได้มากที่สุด ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะเป็นการสร้างมิตรภาพระหว่างบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนและชุมชนให้เกิดการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทั้ง แสวีศ กล่าวว่าการสังคมเป็นการนำเอาบุคคลต่าง ๆ เข้าหากันเพื่อมิตรภาพ การพักผ่อน การสังสรรค์ โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ การพักผ่อนหย่อนใจ และการพบปะสังสรรค์ การติดต่อบริการรวมถึงช่วยเหลือการขัดแย้งที่เกิดขึ้น (อ้างถึงใน นิวัตร นาคะเวช 2528 : 156)

1.11 จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอมีการจัดหรือปฏิบัติเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาในงานการประเมินผล ดังนี้คือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การวิเคราะห์ และคิดคำนวณ การประชุมกลุ่มย่อย การสาธิต การใช้แบบประเมินผลเพื่อทดสอบ การใช้แบบสอบถาม การรายงานการประเมินผลให้โรงเรียนทราบ การใช้ข้อทดสอบ การจัดทำสถิติเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ที่ สปอ./สปก. การจัดทำข้อสอบปีละ 3 ครั้ง และการใช้แบบทดสอบ จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการประเมินผล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานการประเมินผลของศึกษาในเทศก์อำเภอนั้น เกี่ยวข้องกับการประเมินผลและการปรับปรุงการสอนของครู การประเมินผลงานและโครงการนิเทศการศึกษาของศึกษาในเทศก์อำเภอ การประเมินผล การติดตามผล และการรายงานผลการดำเนินงานทั้งหมดของโรงเรียนที่สังกัด

สปอ./สปก. ให้ผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังกัดทุกหน่วยทราบ การประเมินผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์โดยให้มีการประเมินผลร่วมกันระหว่างครูอาจารย์และผู้บริหาร และส่งเสริมการสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อติดตามดูแลผลการบริหารและบริการหลักสูตร โดยให้มีการประเมินกันเป็นกลุ่มหรือประเมินตนเอง เป็นที่น่าสังเกตว่า การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มและการวิเคราะห์และคิดคำนวณ เป็นกิจกรรมที่จัดหรือปฏิบัติในงานการประเมินผลมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะกิจกรรมการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มนั้นเมื่อจุกแน่นอยู่ที่การให้ข้อมูลแนวคิด หรือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่วนกิจกรรมการวิเคราะห์และคิดคำนวณนั้นมีความสำคัญมากสำหรับผู้นิเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการติดตามและประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติ และการควบคุมประสิทธิภาพการสอน (สังคอุทรานันท์ 2529 : 62-66)

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในทุกลำดับ คือ ในงานการบริหารงานนิเทศการศึกษา งานวิจัย งานการวางแผนการนิเทศการศึกษา งานการพัฒนาบุคลากร งานการพัฒนาหลักสูตร งานการจัดกาเรียนการสอน งานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ งานการเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรม งานการบริการพิเศษอื่น ๆ งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานการประเมินผลนั้น ปรากฏดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ในด้านบุคลากรคือ ศึกษานิเทศก์มีน้อยและไม่เพียงพอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่แท้จริงในการปฏิบัติงาน ศึกษานิเทศก์ไม่มีความกระตือรือร้น หรือไม่ทำงานต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ

2.1.1 ศึกษานิเทศก์มีน้อย เนื่องจากศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอของ สปช. ในเขตการศึกษา 10 มีจำนวน 305 คน แต่ครูมี 57,352 คน (สปช. 2528 : 1-4) เฉลี่ยแล้วคิดเป็นอัตราส่วนศึกษานิเทศก์ 1 คน ต่อครูจำนวน 188.04 คน เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วจะเห็นว่า ศึกษานิเทศก์จะไม่สามารถทำกรนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง ถ้าไม่คิดค้นหาเทคนิค วิธีการ หรือกิจกรรมการนิเทศการศึกษาต่าง ๆ

มาช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษา ดังนั้นปัญหาด้านนี้จึงมีความสำคัญมาก

2.1.2 บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่แท้จริงในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ บุคลากรในที่นี้หมายถึง ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าไม่มีบุคลากรในสำนักงานหรือในโรงเรียน หรือหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญอย่างแท้จริงก็เป็นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดัประดับโรงเรียนนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร พบว่า เรื่องที่เป็นปัญหาในการจัดการนิเทศภายในก็คือ การขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศ (กฤษณี น้ำเพชร 2521 : ฉ) นอกจากนี้งานวิจัย ของ นิวัตร นาคะเวช พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษานั้นคือ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ขาดวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ (นิวัตร นาคะเวช 2528 : จ) ดังนั้นปัญหาในเรื่องนี้ย่อมกระทบกระเทือนต่องาน ภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ ที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จ ตรงตามนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน

2.1.3 ศึกษานิเทศก์ ไม่มีความกระตือรือร้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมนั้นเน้นหนักไปในลักษณะของ "การบริหาร" คือ มุ่งเน้นคุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ จะต้องคำนึงถึง สาเหตุ หลักการ เทคนิค วิธีการ หรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ครูมีความกระตือรือร้นหรือทำงานอย่างค่อเนื่องสม่ำเสมอ เกี่ยวกับเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี คล้ายชม พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาว่าเป็นอุปสรรคในการนิเทศคือ ครูอาจารย์ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน แม้จะมีการนิเทศไปแล้ว (มาลี คล้ายชม 2524 : จ) นอกจากนี้ยังตรงกับผลงานวิจัยของ ประชา ลิกขปัญญา ที่พบว่า ครูบางคนขาดความกระตือรือร้นในการปรับปรุงวิชาที่สอนของตน (ประชา ลิกขปัญญา 2524 : จ)

2.2 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ในค่านงบประมาณคือ .-

2.2.1 งบประมาณมีน้อยเกินไปหรือมีจำกัด จึงไม่เพียงพอต่อการ
ดำเนินงาน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงาน สปช.
หรือ สปจ. ให้ความสำคัญงานวิชาการหรืองานนิเทศศึกษาน้อยกว่างานในค้ำอื่น ๆ
สังเกตได้จากการจัดสรรงบประมาณค้ำอาคารสถานที่ที่มีมากกว่างานพัฒนาวิชาการ
นอกจากหน่วยงานทางการศึกษาจะได้รับงบประมาณน้อยแล้ว ยังได้รับล่าช้ามาก ตลอดทั้ง
การดำเนินการเบิกจ่ายเป็นไปด้วยความยุ่งยากล่าช้าอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงาน
วิจัยของ สุชาติ ศรีสุวรรณ พบว่า โรงเรียนใ้งบประมาณน้อย และได้รับล่าช้าไม่ทัน
ต่อการจัดดำเนินงานของโรงเรียน และขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณซับซ้อนเกินไป
(สุชาติ ศรีสุวรรณ 2528 : ฉ) นอกจากนี้ในงานวิจัยของ วินัย ทะสติกย์ พบว่า
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหาร-
โรงเรียนและครูมีความเห็นตรงกันว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากในค้ำขาดแคลน
งบประมาณ (วินัย ทะสติกย์ 2522 : ฉ) จากปัญหาค้างกล่าวที่เกิดขึ้นจึงทำให้การ
ดำเนินงานนิเทศการศึกษาและการจัดกิจกรรมตามแผนงานและโครงการของ สปอ./
สปก. หรือของโรงเรียนต้องกระทบกระเทือนมาก คือ บางแผนงานหรือบางโครงการ
ต้องดำเนินการหรือล้มเหลวไปเป็นจำนวนมากอีกด้วย

2.3 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาใน ค้ำเวลาคือ

2.3.1 เวลา มีน้อย หรือมีจำกัด จึงไม่เพียงพอในการดำเนินงาน
ค้ำนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ศึกษานิเทศก์มีงานธุรการมากกว่างานในหน้าที่ จึง
ทำให้งานที่กำหนดไว้ในแผนงาน โครงการ หรือแผนปฏิบัติงานประจำปีไม่ปฏิบัติงานหรือ
จัดกิจกรรมตรงตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้ นั้น เนื่องมาจากเวลาส่วนใหญ่
ไปใช้กับงานโครงการเร่งด่วนของ สปช. หรือ สปจ. มากที่สุด เพราะช่วงนี้เป็นช่วงที่
สปช. กำลังเร่งรัดคุณภาพอย่างหนัก จะเห็นได้จากการจัดอบรมหรือพัฒนาบุคลากรใน
ระยะเปิดเรียนบ่อย ๆ จึงทำให้มีผลกระทบท่อการจัดการเรียนการสอนของ

พบว่า ศึกษาในเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีขวัญไม่คี (บุญเจือ
ทองประหวั่น 2526 : ๑) นอกจากนี้งานวิจัยของ มาลี คล้ายชม พบว่าปัญหา
เกี่ยวกับการบริหารภายในโรงเรียน ที่มีผลกระทบต่อกรณีเทศคือ ผู้บริหารโรงเรียน
ไม่คำนึงถึงความสามารถเชิงวิชาการ หรือการสอน ซึ่งควรจะเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งใน
การพิจารณาความดีความชอบของครูอาจารย์ (มาลี คล้ายชม 2524 : ๑)

2) สวัสดิการของศึกษานิเทศก์ไม่คี ทั้งนี้อาจจะเป็น
เพราะว่าได้รับบริการในค่านสวัสดิการต่าง ๆ น้อย กล่าวคือ ยานพาหนะในการนิเทศ
ติดตามผล งบประมาณค่าเบี้ยเลี้ยง หรือค่าที่พัก ค่าตอบแทนต่าง ๆ ฯลฯ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง เรื่อง ยานพาหนะในการนิเทศติดตามผล สำหรับปฏิบัติงานในระดับอำเภอ
ซึ่งมีความจำเป็นมาก เนื่องจากในบางท้องที่ที่อยู่ห่างไกลและกันดารมาก บางฤดูกาล
เช่น ฤดูฝน ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานหรือกิจกรรมการนิเทศการศึกษาได้เลย
ดังนั้นในเรื่องยานพาหนะในการนิเทศติดตามผลจึงควรจัดสรรประเภทยนต์ให้ทุก
สพอ./สปก. ด้วย เพราะในระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้นไม่มียานพาหนะประเภทนี้เลย
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบูลย์ พูลพิพัฒน์ พบว่า ศึกษาในเทศก์ชากยานพาหนะใน
การออกนิเทศ (ไพบูลย์ พูลพิพัฒน์ 2523 : ๑) นอกจากนี้งานวิจัยของ มาลี คล้ายชม
พบว่า ชากยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปนิเทศอีกด้วย (มาลี คล้ายชม 2524 :
๑/1)

2.5 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาใน
ค่านวัสดุอุปกรณ์คือ

2.5.1 ชากวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
หรือมีแต่วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพต่ำ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มีไม่ครบ
คือมีชุดเดียวใช้มานานแล้ว ไม่ได้รับการซ่อมแซมหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น อาจจะเป็นเนื่องมา
จากไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ หรือไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือให้จัดทำ
ตลอดจนครูอาจารย์ไม่ค่อยจะผลิตอุปกรณ์ขึ้นใช้เอง และในปัจจุบันวัสดุอุปกรณ์และ
เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานได้รับน้อย รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับก็ไม่
ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้กับสภาพของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะ

โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ได้รับวัสดุอุปกรณ์น้อย ได้รับล่าช้าไม่เพียงพอ และไม่ทัน
 ทอการจักดำเนินงานทางการนิเทศการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของ
 โรงเรียน หรือแม้แต่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ก็เช่นเดียวกับ
 โรงเรียน คือ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อบางชนิดที่เอื้อต่องานนโยบาย หรืองานเร่งรัด
 คุณภาพในปัจจุบันเลย ถึงแม้จะมีศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์วิชาการที่จังหวัด
 ก็ยังมีปัญหาหลายประการ และยังไม่สามารถสนองตอบของงานหรือกิจกรรมตามหน้าที่ของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอได้มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุชาติ
 ศรีสุวรรณ พบว่า โรงเรียนได้รับวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพต่ำ และไม่ตรงตามความ
 ต้องการของโรงเรียน (สุชาติ ศรีสุวรรณ 2528 : ฉ) ประกอบกับงานวิจัยของ
 ชลอ จันทกุล พบว่า ปัญหาการขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นอันดับ
 แรก (ชลอ จันทกุล 2524 : 115)

2.6 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา
 ในด้านอื่น ๆ (เรื่องอื่น ๆ)

2.6.1 ปฏิบัติงานตามนโยบายของผู้บริหารมากกว่าการปฏิบัติงาน
 ตามหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารอาศัยหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
 ข้อหนึ่งที่ว่า ปฏิบัติงานวิชาการอื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายก็ได้ หรือ อาศัยคำสั่งของ
 ผู้บังคับบัญชาระดับสูงกว่ามาเป็นนโยบายของผู้บริหารก็ได้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า
 ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานโดยคำสั่งจาก สปจ. ผ่านลงมาถึง สปอ. เป็นส่วนมาก และงาน
 ต่าง ๆ เหล่านั้นก็ระบุว่าเป็นงานควมมาก ควบที่สูกอยู่เป็นประจำทั้ง ๆ ที่งานเหล่านั้น
 มิได้เป็นงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ก็ตาม จนกระทั่งงานตามแผนงานของ สปอ./
 สปก. ไม่ค่อยได้นำไปปฏิบัติ หรือนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างจริงจังแต่อย่างใดเลย
 ดังนั้นการปฏิบัติงานวิชาการอื่นที่ไ้รับมอบหมายตามนโยบายของผู้บริหารจึงมีมากกว่า
 การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ดังงานวิจัยของ วนิตา เลิศกมลกาญจน์
 พบว่า หน้าที่ที่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เห็นว่าเป็นปัญหาระดับมากได้แก่ การปฏิบัติงาน
 วิชาการอื่นที่ไ้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด (วนิตา
 เลิศกมลกาญจน์ 2526 : ฉ)

2.6.2 เครื่องมือในการประเมินผลต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า เครื่องมือที่ได้รับหรือจัดทำขึ้นเองนั้น ภาควิชากร ผู้เชี่ยวชาญ หรือ ผู้ชำนาญการ เฉพาะเรื่องที่มีความรู้ ประสบการณ์อย่างเพียงพอในการจัดทำขึ้นใช้ในแต่ละ ห้องเรียน ตลอดจนการไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดทำ รวมทั้งความร่วมมือ ความรับผิดชอบ ของผู้สอนและผู้บริหารอีกด้วย ศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์ พิษณุโลก พบว่า การประเมินผลการศึกษา ทั้งครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติงานในค่าน้อย (พิษณุโลก พิษณุโลก 2523 : ฉ) นอกจากนี้งานวิจัยของ วนิตา เลิศกมลกาญจน์ พบว่า การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและ ศึกษานิเทศก์ เห็นว่าปฏิบัติได้น้อยคือ การจัดทำเครื่องมือวัดผลพัฒนา เกี่ยวกับการ ประเมินผลและข้อทดสอบมาตรฐานของจังหวัดและจัดทำคลังข้อสอบ (วณิตา เลิศกมลกาญจน์ 2526 : จ)

2.6.3 ไม่สนับสนุน ส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงาน ศึกษา ค้นคว้าและวิจัยอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้ความสนใจน้อย หรือไม่สนับสนุนส่งเสริมโครงการวิจัย สังกัดได้จาก การไม่จัดสรรงบประมาณเป็นกรณีพิเศษ ในเรื่องนี้ให้อำเภอและกิ่งอำเภอไปจัดทำ หรือแม้กระทั่งการให้ความร่วมมือในงานวิจัย ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอมาก็ได้ติดตามผลหรือสนับสนุนในค่านเวลาเพื่อการวิจัยนั้นจะ ได้สำเร็จโดยเร็วตามความเหมาะสม ศึกษานิเทศก์ พิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้น้อย คือ การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมทดลองและค้นคว้าใน ระดับอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ (วณิตา เลิศกมลกาญจน์ 2526 : จ)

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรจัดทำ หรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศศึกษาคงต่อไปนี้

1.1 งานการบริหารงานนิเทศการศึกษา ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การประชุมกลุ่มย่อย การเยี่ยมเยือน การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ การสำรวจ และการเสนอเป็นรูปเอกสารแผนผัง

1.2 งานการวิจัย ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การบรรยาย การอภิปราย การจัดทำเอกสารแจ้งไปและจัดทำเป็นเอกสาร แผนผัง

1.3 งานการวางแผนการนิเทศการศึกษา ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การระดมสมอง การประชุมกลุ่มย่อย การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การจัดนิทรรศการ การสาธิต การศึกษาปัญหาที่พบจากการไปนิเทศการศึกษา การแจ้งที่ประชุมครูใหญ่ และการจัดทำเอกสารให้โรงเรียน

1.4 งานการพัฒนาบุคลากร ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การเยี่ยมเยือน การอภิปราย การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม และการวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ

1.5 งานการพัฒนาหลักสูตร ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การระดมสมอง การอภิปราย การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ การจัดนิทรรศการ และการทดสอบและประเมินผล

1.6 งานการจัดการเรียนการสอน ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การประชุมกลุ่มย่อย การเยี่ยมเยือน การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การบรรยาย การระดมสมอง การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ การจัดนิทรรศการ และการเผยแพร่ทางเอกสาร

1.7 งานการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ควบคุมหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การเยี่ยมเยือน การประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง การวิเคราะห์และศึกษาคำนวณ การบริการทางเอกสารและการปฏิบัติเกี่ยวกับศูนย์วิชาการเคลื่อนที่

1.8 งานการเผยแพร่วิชาการและนวัตกรรม ควรจัดหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การจัดนิทรรศการ การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยาย การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้า การจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ หรือจัดทำเป็นศูนย์เอกสาร และการเสนอผลงานไปยังหน่วยงานอื่น

1.9 งานการบริการพิเศษอื่น ๆ ควรจัดหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การเยี่ยมเยือน การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การบรรยาย การสัมภาษณ์เฉพาะ - บางเรื่อง การใช้แบบสอบถาม การแนะนำเป็นหนังสือราชการ และการบริการเอกสารการนิเทศการศึกษา

1.10 งานความสัมพันธ์กับชุมชน ควรจัดหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การเยี่ยมเยือน การจัดนิทรรศการ และการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม

1.11 งานการประเมินผล ควรจัดหรือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศคือ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้า การประชุมกลุ่มย่อย การสาธิต การใช้แบบประเมินผลเพื่อทดสอบ การใช้แบบสอบถาม การรายงานการประเมินผลให้โรงเรียนทราบ การใช้ออกทดสอบ การจัดทำสถิติเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ที่ สปอ./สปก. การจัดทำข้อสอบปีละ 3 ครั้ง และการใช้แบบทดลอง

ข. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในระดับเขตการศึกษาอื่น ๆ ในระดับภาคทางภูมิศาสตร์ทั้ง 4 ภาค และในระดับประเทศ เพื่อจะได้ทราบว่าในแต่ละเขตการศึกษา หรือภาคทางภูมิศาสตร์ หรือในระดับรวมทั้งประเทศมีการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอะไรบ้าง และในแต่ละแห่งมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาหาขั้นตอนและรูปแบบของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อจะได้ทราบว่าขั้นตอนและรูปแบบของกิจกรรมการนิเทศการศึกษাজัดหรือปฏิบัติได้สอดคล้องเหมาะสมกับแผนงาน โครงการ นโยบาย วัตถุประสงค์ หรือแผนการศึกษาชาติ หรือแผนพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้อย่างไร หรือจัดได้ในแต่ละระดับเพียงใด